

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Lakeuden Etappi toteaa, että pykälään lisätty lajitteluvelvollisuus on kannatettava lisäys jätelakiin, sillä syntypaikkalajittelun on todettu edistävän tehokkaimmin hyvälaatuisen kierrätysmateriaalin saantoa.

Pykälän neljännessä momentissa velvoitetaan erilliskerätyn jätteen toimittamista käsittelyyn, jossa mahdollisimman suuri osa siitä valmistellaan mahdollisimman korkealaatuiseen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen. Lakeuden Etappi huomauttaa, että pykälässä ei huomioida kierrätysmateriaalimarkkinaa, joka määrittää tuotteen kysynnän ja sitä kautta kierrätettäväksi päätyvän jätteen määrän. Mikäli korkealaatuisella kierrätystuotteella ei ole kysyntää, sen valmistaminen on kallista ja sen valmistuksessa hyödynnettävän materiaalin määrä jää pieneksi. Tämä lisää haasteita painoperusteisen kierrätystavoitteen saavuttamiseen ja kustannustehokkuuteen. Lainsäädäntöesityksen perusteluista jää epäselväksi, että mikä taho määrittelee uudelleenkäytön ja kierrätyksen laadukkuuden ja miten se toteutetaan.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energijätteenä

-

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Lakeuden Etappi toteaa, että kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus on kannatettava vaatimus erityisesti sellaisissa asuinkiinteistöissä, joissa huoneistot ovat vuokralla. Näissä kohteissa on tärkeää, että taloyhtiön hallitus tai sen valtuuttama taho, jakaa ajantasaista tietoa kiinteistön jätehuollosta. Kuntien jätelaitoksilta on saatavilla valmista neuvontamateriaalia taloyhtiöiden

käyttöön. Kiinteistön haltijan olisi huolehdittava, että kiinteistöllä jaettava materiaali soveltuu paikallisiin jätehuoltomääräyksiin ja jätehuoltopalveluihin.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

Kuntavastuulliselle jätehuollolle on annettu jätelaissa erilliset pykälät laatuvaatimuksista sekä tiedotuksesta ja neuvonnasta. Lakeuden Etapin näkemyksen mukaan kuntavastuun alainen jätehuolto tulisi tämän päällekkäisyyden vuoksi selkeästi jättää pykälän ulkopuolelle.

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

-

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

Lakeuden Etapin asukkaille suuntaaman tiedotuksen ja neuvonnan lähtökohta on etusijajärjestyksen mukaiseen toimintaan ohjaaminen. Tätä työtä on tehty suunnitelmallisesti jo pitkään, joten 93 pykälään esitetty muutos ei toisi muutostarpeita toiminnalle. Lakeuden Etappi on tehnyt alueellaan pitkäjänteistä ja monikanavaista viestintää erityisesti jätteen synnyn ehkäisemiseksi ja uudelleenkäytön edistämiseksi sekä biojätteen erilliskeräyksen lisäämiseksi. Jäteneuvonnalla ja tiedotuksella on ollut merkittävä rooli laajennettujen biojätteen erilliskeräyspalveluiden lanseerauksessa toimialueella.

Lakiluonnoksen uuden 3 momentin mukaan kunnan olisi osoitettava 1 momentissa tarkoitettuun neuvontaan ja tiedotukseen vuosittain riittävä rahoitus. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä rahoituksesta ja sen laskentaperusteista. Lakeuden Etappi toteaa, että lakiluonnokseen kirjatusta mahdollisuudesta säätää tarkempia säännöksiä rahoituksen määrästä ja laskentaperusteista jäteasetuksessa tulisi luopua, sillä neuvontaan ja tiedotukseen käytetty tietty rahoituksen määrä ei takaa toiminnan laatua. Tämä säännös rajoittaisi myös kunnan oikeutta päättää taloudestaan. Kuntien jätelaitoksille tulisi jatkossakin jättää vapaus jäteneuvonnan ja -tiedotuksen suunnitteluun ja seurantaan alueellisten tarpeiden mukaisesti. Lakeuden Etappi seuraa jo nykyisellään viestinnällisten toimenpiteiden tavoitavuutta ja vaikuttavuutta mm. asiakastutkimuksilla ja sekajätteen koostumustutkimuksilla.

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

-

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

-

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

-

Hautala Mirva
Lakeuden Etappi Oy